

LIVET

Kvinna och präst – hur funkar det?
Göran Greider om sin tro
Caroline Krook

Mångfald och flerfald är bättre än enfald.

Gud skapade människan till man och kvinna. Människan är alltså Guds avbild som man och kvinna. Guds avbild är då varken mannen för sig eller kvinnan för sig utan båda tillsammans i samspel. Det är blandningen som gör oss till riktiga, hela människor.

I Bibeln har alltid balansen och helheten varit viktig. Det är lika viktigt att andas in som att andas ut, att få aktivitet och vila, att få uppleva dagen som natten.

När det gäller yrket och kallet att vara präst har det därför för mig alltid varit självklart att präster av båda kön givetvis skapar en bättre helhet, förståelse och tolkning av vem Gud är. Tillsammans kan de bättre utföra sina uppgifter i den församling där de är satta att tjäna.

Kvinnligt och manligt berör det mesta i livet och min egen övertygelse är att kön handlar mer om sociala mönster än biologi.

Och jag tror, precis som de präster som intervjuas i detta nummer av Livet, att diskussionen om kvinnliga präster bottnar mer i hur maktstrukturer i samhället sett ut än i teologin.

I år är det femtio år sedan vi i vår kyrka fick kvinnliga präster, något vi firar med att intervjua våra egna kvinnliga präster i församlingen, samt vår biskop Caroline Krook.

Trevlig läsning,

Staffan Hellgren
Kyrkoherde

LIVET I DANDERYD NR 3 2008

Redaktion

Staffan Hellgren, kyrkoherde
staffan.hellgren@svenskakyrkan.se

Camilla Belusa, informatör
camilla.belusa@svenskakyrkan.se

Ansvarig utgivare

Staffan Hellgren, kyrkoherde
staffan.hellgren@svenskakyrkan.se

Design&produktion

Lind Lewin kommunikation
anna@lindlewin.se

Skribenter

Erika Hedenström, Mia Sjöström

Mönster

Lotta Kühllhorn

Fotografer

Elliot Elliot, Ulla Montan, Lars Rindeskog

Tryckeri

Stockholms Läns Grafiska AB, Danderyd

www.svenskakyrkan.se/danderyd

Svenska kyrkan
DANDERYDS FÖRSAMLING

Öppettider i sommar

Under perioden 18/6-31/8 är det sommartid i växeln och i bokningen av dop, vigsel och begravning.

Växeln har öppet

måndag-fredag 9.00-12.00, 08-568 957 00.

Bokningen har öppet

tisdag-torsdag 9.00-12.00.

Husmors lokalbokning

av våra församlingsgårdar har öppet som vanligt d v s måndag-torsdag 10.00-12.00.

Staffan Hellgren ny kontraktsprost

Staffan Hellgren har utsetts till ny kontraktsprost i Solna kontrakt av biskop Caroline Krook. Kontraktsprosten är biskopens förtroendeperson, som inom kontraktet biträder biskopen med ledningen, tillsynen och främjandet av all verksamhet. Uppdraget är ett förtroende uppdrag och Staffan fortsätter sitt tidigare arbete som kyrkoherde i Danderyds församling.

Gud 08: Vem är Gud för dig?

Måla, skriv, dikta och ge ditt bidrag till bilden av Gud här och nu. Skicka ditt bidrag till församlingspedagog Rut Niska Säfström, box 2021, 182 02, Danderyd, senast 10/10. Materialet kommer att användas vid gudstjänster och i viss mån även publiceras.

Livslust

Har du erfarenhet av hur det känns att ha mycket ont? Hur gör du för att ändå leva ett gott liv? Kom och dela dina erfarenheter med andra i liknande situation. Vi använder oss av mindfulness – närvaro i nuet.

Anmälan: Diakon Catharina Björnstedt, tel 08-568 957 29 eller catharina.bjornstedt@svenskakyrkan.se.

Tid: Fredag 12 sept, 10 okt, 7 nov, 5 dec 10.30-12.30.

Plats: Andrum i Mörby centrum, plan 5 bredvid vårdcentralen. Ta med eget fikabröd.

Samtal i hönshuset

Kom med och sitt runt brasan. Vi träffas efter mässan 18.30 i det nyrenoverade hönshuset vid Sättraängs kyrkan, äter en smörgås och samtalar om livet .
18/9 Mindfulness, Catharina Björnstedt.
16/10 Hur får vi tillvaron att gå ihop när tiden inte räcker till, Monika Regnfors Sjörén.
13/11 Giraffspråket – hur vi förstår och missförstår varandra, Magdalena Mors Delin.
Läs mer på www.svenskakyrkan.se/danderyd.

Var med och skapa en ny musikmässa!

I arbetet med "Mässa i klarspråk" är processen lika viktig som resultatet! Vi tar oss tid att fundera över vad de liturgiska texterna i mässan egentligen betyder för oss som unga idag.

I ett antal workshops skriver vi tillsammans ny text och musik till alla delarna i mässan. För ungdomar 15-25 år.

Tid: Tisdagar udda veckor, start 9 september 18.00-21.00, Petruskyrkan.

Ledare: musiker Johan Larsson.

Anmälan: johan.larsson@svenskakyrkan.se.

Skydd mot framtidens farliga smittor

Patrik Wahren, tekn-lic, och Britta Wahren professor KI, föreläser på Sjukhuskyrkans dag den 16/11. I Danderyds kyrka direkt efter högmässan i församlingsgården.

Hallå där:
Johanna Keck, ny präst i Danderyds församling.

Nämn något viktigt för dig som präst?

– Att jag får vara med och förmedla att varje människa är skapad till guds avbild, det betyder både att vara älskad och ha oerhörda möjligheter. Men också att jag får berätta om en tro som bär både genom sorg och hopplöshet och en helt vanlig vardag.

Vad är bra med att vara kvinna och präst?

– Svår fråga, det viktigaste är att vi tillsammans med männen får vara med och skapa helhet. Det som kan vara bra är exempelvis i själavården att människor får en möjlighet att välja mellan en man eller en kvinna. Jag är bland annat mamma, fru, syster, dotter, väninna och präst; dessa erfarenheter skapar mig som person och ibland kan man behöva dela sina livsfrågor med någon som har en liknande erfarenhet.

När de första kvinnorna prästvigdes på femtiotalet, blev folk förvånade över att se en kvinna i liturgiska kläder, liksom man blev förvånad första gången man såg en kvinna i polisuniform eller som nyhetsuppläsare. **Hur är det idag?**

bland

TEXT MIA SJÖSTRÖM

FOTO ELLIOT ELLIOT

Herrarna &

MONIKA: DET KRYLLAR AV HERRAR OCH FÄDER I HÖGMÄSSAN

– Det är inte jag som har problem med att kvinnor är präster. Följaktligen är det inte mitt problem att lösa, det får de göra själva, säger Monika Regnfors Sjörén, 50, som har varit präst i halva sitt liv.

Det är kvinnoprästmotståndarna hon talar om.

– De har inte varit något större problem för mig här i Stockholm. Men jag var tämligen aningslös när jag hamnade i Uppsala för att studera. Där mötte jag lärare och kurskamrater från hela landet som uttalat emot kvinnliga präster. Jag undvek dem för att inte bli sårad.

Som präst har hon även arbetat tillsammans med en kvinnoprästmotståndare i flera år.

– Vi visste om det båda två och firade inte mässa ihop. Efter åren i Uppsala är jag inte så benägen att diskutera frågan. Det leder ingen vart. Åsikten är så bestämd och större än personlig hänsyn och vänskap.

Hur har kvinnliga präster påverkat kyrkan tror du?

– Män och kvinnor upplever olika saker vilket gör att man får en mer mångfacetterad bild idag. Förr fanns det en auktoritär hållning där prästen talade om hur det var. Den har försvunnit. Men jag vet inte om det har att göra med samtiden i stort eller just med kvinnliga präster. Och på gott

”Citatet från Paulus att
'kvinnan tige i församlingen'
handlar inte om att kvinnor
inte får förkunna, utan om att
några kvinnor i församlingen
satt och pratade och störde
gudstjänsten.”

r Frädlar

Ulrica, Lisa, Monika och Jenny är präster i Danderyds församling.

”Motståndet mot kvinnliga präster Kvinnlig frigörelse i stort går hand makt än om teologi.”

Monika

och ont har prästrollen blivit mer vårdande.

På ont?

– Som präst ska du ju främst förkunna och undervisa. Blir det bara en vårdande roll så går något förlorat. Det är inte bra om det blir för ensidigt.

Monika tycker att det fortfarande finns mycket kvar att göra för att nå en mer jämlik kyrka. Några områden är teologin och gudsbilden.

– En vanlig högmässa kryllar av herrar och fäder i böner och formuleringar. Det är något som vi inte riktigt reflekterat över. Det finns en aningslöshet i hur mycket det påverkar oss.

ULRICA: KVINNOR OCH MÄN GER EN HELHET

– Jag har inspirerats av manliga förkunnare. Några kvinnliga förebilder har jag egentligen inte haft. Men jag är glad över att ha fått ha Caroline Krook som biskop, säger Ulrica Aspenberg.

Hon har precis gått i pension efter 15 år som präst i Danderyds församling.

– Jag är nöjd med mitt liv som präst, jag älskar det här yrket. Men det ska bli ganska skönt att inte arbeta så mycket som jag har gjort. Samtidigt hoppas jag att få vikariera ibland. Det skulle vara tråkigt att aldrig mer få hålla en gudstjänst eller förrättning.

Någon diskriminering för att hon är kvinna har hon inte mött under sina år som

präst. De teologiska skäl som ibland tas upp mot att kvinnor ska få verka som präster tycker hon inte håller.

– Jesus hade inte bara manliga lärjungar. Han hade också kvinnor omkring sig som betydde mycket. Och citatet från Paulus att ”kvinnan tige i församlingen” handlar inte om att kvinnor inte får förkunna, utan om att några kvinnor i församlingen satt och pratade och störde gudstjänsten. Skrapar man på ytan i Bibeln och tolkar den historiskt kritiskt, och inte bokstavligen, så förstår man det. Uppriktigt sagt så tror jag inte att någon tänker så idag.

Hur har svenska kyrkan påverkats av att också ha kvinnor som präster?

– Kvinnor och män är olika och tolkar livet lite olika. Som präst förmedlar vi

Ulrica

budskapet genom vår person. Personligen tycker jag att idealet är att fira gudstjänst tillsammans med en manlig präst. Då får man båda stämmorna. Det blir en helhet.

LISA: VAD SKULLE JESUS HA SAGT?

– Förändring är själva förutsättningen för att man ska kunna kalla sig luthersk. Det innebär att man ska vrida och vända på saker och ting, säger prästen Lisa Axelsson-Runeborg, 33.

– Kvinnor har ruskat om kyrkan och startat diskussioner om vad vi egentligen menar när vi talar om Gud som Kung, Herre, Fader och Domare. Vad gör det med vår gudsbild? Jag hoppas bara att debatten och dialogen blir mer nyanserad, inte så arg.

Hon tycker att mänskliga relationer har uppvärderats inom kyrkan tack vare de kvinnliga prästerna.

– Gud finns i de små mötena, i relationer till andra och i vardagen – inte bara i teologin eller dogmatiken. Kvinnor kan på ett mer trovärdigt sätt prata om svaghet och utsatthet, eftersom det är en del av kvinnors historia. Men egentligen kan man vara en ”kvinnlig präst” även om man är en man, och tvärt om, säger Lisa och menar att det handlar mer om hur man är som person än om kön.

Själv har hon aldrig mött något kvinno- prästmotstånd under sina snart två år som präst, tror hon.

– Det kan vara svårt att skilja på om vissa händelser beror på att jag uppfattas som ung eller på att jag är kvinna. Jag får kommentarer om mitt utseende, men det vet jag att de yngre manliga prästerna också får. Det känns väldigt främmande för mig. Jag är präst och Kristi representant. Det handlar inte om att behaga. Jag har svårt att ta de kommentarerna som något positivt. Präst är ett uniformsyre vilket gör en avpersonifierad. Men det skapar även en spänning kring vem som finns bakom uniformen, säger Lisa.

– Jag kan också få höra att jag är ”så duktig” vilket känns som om jag inte riktigt tas på allvar. Det här är ju mitt yrke.

bottnar i hur maktstrukturerna i samhället har sett ut. i hand med den inom kyrkan och det handlar mer om

Under hennes utbildning på Pastoralinstituet i Uppsala var kvinnoprästmotstånd inget som togs upp till diskussion.

- Kompisar som skulle arbeta ute i landet tyckte att det var jobbigt att inte få några verktyg för att bemöta det motstånd som de visste att de skulle råka på. De kände sig ensamma, de tjejerna. Det är svårare att vara ensam tjej på en liten ort där det kanske bara finns en kyrkoherde och en vaktmästare än att arbeta i en stor församling i Stockholm.

Lisa växte upp inom frikyrkan där det bara var män, äldstebröder, som bestämde.

- Gubbhyllan kallade vi dem för. Det fanns bara en andlig ledare som var kvinna.

Kanske är det därför hon haft många tvivel kring om hon själv skulle klara av att bli präst och leda andra, funderar hon.

- Det handlar så mycket om att lära sig att ta plats och höras. Kvinnor uppmuntras inte till det, det börjar redan på dagis.

Som vuxen har hon hittat kvinnliga förebilder - i prästen Kerstin Lindqvist, en av de första kvinnorna som prästvigdes i Sverige, och i den indiska författarinnan Arundhati Roy för hennes rättvisearbete.

- Men samtidigt finns det så mycket viktigare frågor för kyrkan att brottas med. "Vad skulle Jesus ha sagt?" brukar jag fråga mig. Och det kan man ju fundera på.

Kyrkans organisation är en stor koloss, men det är den vi har att hålla oss till. Kyrkan är ett medel, ett rum, för att nå ut med evangeliet och ibland skymmer exempelvis könsmaktsfrågor vår sikt.

JENNIE: VILL PÅVERKA KYRKAN INIFRÅN

Som nittonåring mötte Jennie Wall, idag 27, kvinnoprästmotståndare för första gången. Då gick hon Svenska kyrkans grundkurs på en folkhögskola i Strängnäs stift och hade planer på att bli präst.

- Jag blev tveksam till om jag tyckte att det var okej att jobba i Svenska kyrkan. Men det vände till en vilja att förändra och tanken att jag kan göra mer inifrån kyrkan, än utanför.

På universitetet pratade klassen mycket om feminism, kvinnliga präster och diskriminering. D-uppsatsen handlade om feministisk sexualitet.

- Motståndet mot kvinnliga präster bottenar i hur maktstrukturerna i samhället har sett ut. Kvinnlig frigörelse i stort går hand i hand med den inom kyrkan och det handlar mer om makt än om teologi. Prästyret var en manlig maktposition tidigare, men i och med att kvinnor har blivit präster har den luckrats upp. Men det är tråkigt att även statusen på yrket har sänkts.

Som präst jobbar Jennie Wall mycket med ungdomar och hon tycker att det är viktigt för unga tjejer att få kvinnliga förebilder.

Har du själv några kvinnliga förebilder?

- Många. Caroline Krook absolut. Men även kvinnliga präster som jag har träffat både i yrket och när jag var yngre.

Men hon har även mött kvinnor som varit emot kvinnor i prästyret. Som den diakon hon arbetade tillsammans med som nyvigd präst.

- Hon deltog inte i mässan när jag ledde den. Och hon ville inte ta emot nattvard av en kvinna. Jag tyckte det var jobbigt först, men lärde mig att hantera det. På ett sätt känns det så omodernt att vara emot kvinnor i prästyret. Men jag har lärt mig att inte ta åt mig personligen. Man vet ingenting om varför en människa har de åsikterna.

Alla blivande präster lämplighetsprövas innan de vigs och Svenska kyrkan accepterar inte kvinnoprästmotstånd.

- Men en del motståndare slinker igenom i alla fall. De flesta hör dock till en äldre generation och mycket kommer att förändras när de försvinner. Jag hörde förresten om en liten dagiskille som sa att han ville bli präst när han blir stor och då sa hans kompis "Va, det går ju inte, det kan ju bara tjejer bli!".

50 år

FÖR FEMTIO ÅR SEDAN bestämdes att även kvinnor skulle kunna bli präster. I september firas jubileet i hela landet.

– Utgångspunkten för 50-årsjubileet är glädjen över beslutet, att kvinnor kan bli präster och att alla tjänster i kyrkan är öppna för både kvinnor och män. Det var ett historiskt vägval, säger Boel Hössjer Sundman som är projektledare för jubileet, forskare och själv präst sedan 15 år.

– Beslutet har varit med och förändrat prästens roll från "överhetspräst" till en präst mer nära människorna. De områden som kvinnor traditionellt förknippats med har knutits närmare prästens uppgifter, vilket även har haft betydelse för de manliga prästerna.

I jubileumsboken "Du ska bli präst", berättar 20 prästvigda kvinnor om sina liv. Om kallet, glädjen och lyckan i yrket, men också om mobbning och motgångar. Det har genom åren funnits ett motstånd mot kvinnliga präster.

– Det här är diskriminering, inte "motstånd", och det ska hanteras med den arbetsmiljölöslagstiftning som gäller i vårt samhälle. Det gäller att kyrkan är tydlig med det och inte anpassar sig efter dem som diskriminerar och till exempel lägger scheman så att en motståndare aldrig behöver leda en gudstjänst tillsammans med en kvinna som är präst, säger Boel Hössjer Sundman.

Det är sällan församlingsbor som diskriminerar utan kollegor. De som drabbas hanterar det på olika sätt.

– En del försöker skratta bort det eller förtränga det och gå vidare för att de är så glada över att verka som präst, säger Boel Hössjer Sundman.

– Självklart kan människor ha vilka åsikter de vill som medlemmar i kyrkan, men som anställd får man inte göra vad som helst. Det viktigaste är att den kristna tron säger att vi alla är lika värda inför Gud.

”Det är sällan församlingsbor som diskriminerar utan kollegor.”

FOTO: ELLIOT ELLIOT

Kvinnliga prästers historia:

1950 gjordes en statlig utredning om kvinnor skulle kunna bli präster.

1958 fattade kyrkomötet beslut om att även kvinnor ska kunna bli präster i Svenska kyrkan.

1960 prästvigdes de första tre kvinnorna.

1970 utnämndes den första kvinnliga kyrkoherden.

1982 togs klausulen bort om att ingen ska behöva arbeta mot sin egen övertygelse, något som gjort det svårt för kvinnliga präster att verka.

1990 utnämndes den första kvinnliga domprosten, Caroline Krook.

1997 vides den första kvinnliga biskopen, Christina Odenberg i Lunds stift.

2000 års kyrkoordning innebär att bara den får prästvigas som "i alla uppgifter tjänstgöra tillsammans med andra som vigts till ett uppdrag inom kyrkans vignings-tjänst oavsett deras kön".

2008 finns det 1800 prästvigda kvinnor i Svenska kyrkan och två kvinnliga biskopar.

Jubileet 2008:

22 september – Seminarium med internationella gäster och biskop Caroline Krook i Storkyrkan, Stockholm.

23 september – Kyrkomötets öppnande.

Jubileumsgudstjänst i Uppsala domkyrka, jubileumsböckerna "*Du ska bli präst*" och "*Äntligen stod hon i predikstolen*" klara.

27 september – Dagen då beslutet fattades, firas med att samtliga biskopar leder högtidsgudstjänster i sina respektive stift.

28 september – Jubileet uppmärksammas i församlingarnas gudstjänster, 16.00 i Danderyds kyrka.

Dessutom ska två utställningar turnera runt i landet.

En berättar 20 kvinnliga prästers livshistorier och kommer att visas i församlingarna. Den andra produceras av Arbetets museum i Norrköping och kommer till landets läns museer.

Läs mer på www.svenskakyrkan.se/jubileet

Kvinnor i prästycket på andra håll i världen:

I USA har det funnits kvinnliga präster inom metodistkyrkan och reformerta kyrkan sedan slutet av 1800-talet.

I Tyskland vigdes de första kvinnliga prästerna på 1920-talet. I Norden fattades beslutet i Norge redan 1938, men igen blev prästvigd där förrän på 1960-talet.

I Danmark togs beslutet 1948, på Island 1974 och i Finland 1988. Inom den katolska och ortodoxa kyrkan är det inte tillåtet för kvinnor att bli präster.

TEXT MIA SJÖSTRÖM
FOTO LARS RINDESKOG

När hon var ung
präst ville manliga
kollegor inte ens
sitta bredvid henne.
Idag är hon biskop.

Caroline

– **JAG VAR 24 ÅR** när jag prästvigdes 1969 och bland de första kvinnor som blev präst så ung, säger biskop Caroline Krook.

Hon hörde till den generation som var först med att gå raka vägen från gymnasiet till teologutbildningen. Då var det fortfarande få kvinnor i yrket.

– Många var förvånade över att se en kvinna i liturgiska kläder, precis som man var förvånad första gången man såg en kvinna i polisuniform eller som nyhetsuppläsare. De behövde lite tid att vänja sig, men de var alltid vänliga. Det teologiska motståndet mötte jag inte i församlingen utan på universitetet bland studiekamrater och senare bland prästkollegor.

Under obligatoriska prästfortbildningskurser fanns det präster som inte ville delta i samma grupp som Caroline Krook eller ens sitta bredvid henne.

– Det var jobbigt och jag kände mig trött och ledsen efteråt.

Längre fram blev hon handledare och hade ofta blivande präster med som åhörare

i sina konfirmandgrupper. En del av dem bad att få byta grupp eftersom de var mot kvinnliga präster.

– Men rektorn sa att de hade obligatorisk närvaro i den grupp de hade blivit placerade i, så de var ditkommenderade. En del satt och läste katekesen för att markera att de inte var andligen närvarande, rakt framför ungdomarna, säger Caroline Krook som även råkat ut för manliga präster som inte velat bära samma mässkläder som kvinnliga präster.

– Men så var det bara i början. Senare kunde det hända att de som teologiskt var motståndare till kvinnor i prästyrket var överdrivet trevliga mot en. De lät inte motståndet gå ut över mig personligen.

Har du haft några kvinnliga förebilder?

– Nej, inte inom kyrkan. Jag hade några jämnåriga kvinnliga studiekamrater och vi ringde ofta och rådgjorde med varandra. Däremot har jag haft kvinnliga förebilder i form av lärare, rektorer och ledare i flickskolan och i flickscouterna. Att kvinnor kan, det har jag alltid vetat.

Hon har aldrig känt sig diskriminerad utan tycker att det positiva med att vara kvinna inom prästyrket har övervägt.

– Jag har fått många uppdrag just för att jag var en ung kvinna. Men jag har fått konkurrera på mannens villkor och använda mig av det manliga språket och det manliga styrelsesättet. Jag fick så att säga ”visa att en kvinna kunde vara en hel karl”.

Hon tycker att förändringen har gått fort med tanke på att kvinnor har vigts till präster under en så kort tidsperiod.

BISKOP CAROLINE KROOK

Född 1944. Prästvigdes 1969 i Lunds stift. Sveriges första kvinnliga fängelsepräst i Malmö 1969. Församlingspräst i Lund 1971-1981. Utbildad psykioterapeut. Sveriges första kvinnliga domprost 1990. Biskop i Stockholms stift sedan 1998, med ansvar för 68 församlingar.

– Nu är det en självklarhet. Ungdomar idag kan inte tänka sig enbart manliga präster vid altaret och det teologiska motståndet inom Svenska kyrkan är idag mycket ringa.

– De flesta som är mot att kvinnor är präster är det av traditionella skäl. De menar att kyrkan har funnits i nästan 2000 år utan kvinnor i prästrollen och hade Jesus velat ha kvinnliga präster så hade han kallat dem som lärjungar. Men jag menar att han gjorde det. Han hade Maria och Marta i vänkretsen. Jämte Petrus bekände Marta Jesus som Messias. Och det står i Bibeln att det fanns en grupp kvinnor som följde och försörjde Jesus med egna tillgångar. De måste ha varit väldigt självständiga.

Hur har Svenska kyrkan påverkats av att också ha kvinnor som präster?

– Det har påverkat synen på att vara människa, på det auktoritära samhället, förkunnelsen och själavården. Man kan inte ta bort halva mänskligheten.

Caroline Krook om GUD 08

– Tanken är att det ska vara en fest där vi kommer samman och har roligt. Med festdagarna vill vi stärka stiftskänslan i Stockholm och inspirera alla aktiva i kyrkan. Varje församling är del av ett större sammanhang.

Har det här hänt någon gång förut?

– Stiftsfest har det aldrig varit förut.

Och namnet?

– När vi spånade kring vad vi skulle ha för tema kom vi på namnet Gud 08. Det syftar på stockholmare, året och att Gud verkar här och nu.

Ska du medverka på något sätt?

– Ja. Biskopen i sig är en sammanhållande symbol för stiftet.

Fakta om GUD 08

Tre dagars stiftfest för aktiva i Svenska kyrkan i Stockholms stift. Samtal, föreläsningar, gudstjänster och aktiviteter.

Tid: 17, 18 och 19 oktober.

Plats: Stockholmsmässan i Älvsjö.

Några deltagare

Jan Eliasson, bl a FN:s utsände i Sudan, ska tala om hopp och försoning.

Paolo Roberto, bl a programledare, om ekologisk matlagning.

Ann Askenberger, ledartränare och kommunikationskonsult, om att vara proaktiv.

Marcus Birro, författare, kommer bland annat att göra en tolkning av ett stycke ur bibeln.

Birgitta Ohlsson, politiker, ska bland annat prata om att försöka ändra på världen.

Göran Larsson, präst och författare, ska tala utifrån sin bok *Skamfilad*. Marjut Ervasti, präst, kommer hålla i visning av och samtal om existentiella kortfilmer.

Eva Thorslund, författare, ska tala om utifrån sin bok *Säker på nätet*.

Ulf Franzén, kyrkoherde i Skarpnäcks församling, ska tala om när det som inte får hända händer.

Anette Kyhlström, diakon, ska tala om att *Vara Vettig Vuxen*.

Vad händer i Danderyd?

Söndagen den 19 oktober kommer stiftsfesten att avslutas med att varje församling har en festgudstjänst.

Familjegudstjänst, Petruskyrkan söndag 19 oktober kl 10.00.

Temagudstjänst, Danderyds kyrka söndag 19 oktober kl 11.00.

Konsert i Petruskyrkan, Danderyds kyrkas vokalensemble, Rikard Karlsson. Petruskyrkan söndag 19 oktober kl 16.00.

Ungdomsmässa, torsdag den 16 oktober kl 19.00.

För poeten, journalisten och samhällsdebattören **Göran Greider** är de socialistiska visionerna om ett helt nytt samhälle, där de maktlösa fått del av makten och de fattiga del av pengarna och produktionsmedlen, lika viktiga som någonsin.

Man skulle kunna tro att han skulle känna sig främmande inför kristendomen. I stället beskriver han Jesus som en av sina största inspirationskällor.

FÖRORTEN ÅRSTA STRAX söder om Söder, där Göran Greider bor, är folkhemstanken materialiserad. Här byggde man en gång i tiden så att de som dittills hade fått klara sig utan skulle få vardagsrum, varmvatten och tvättstugor. Det var på den tiden när fattig-Sverige skulle rotas ut och bjällklaget för en ny och mer jämlik värld resas. Bergknallar och talldungar är sparade mellan låghusens räta rader. Små parker och fontäner. Folkets hus mitt i centrum, ingen inglasad galleria med kaffe latte-fik och flotta butiker, åtminstone inte än. Det verkar som en tanke att Göran Greider bor just här.

I text efter text, debattprogram efter debattprogram argumenterar han för att en mer rättvis värld är möjlig, och i en tid när till och med socialdemokratisk politik är marknadsliberal har han fortfarande en marxistisk samhällssyn som grund för sitt tänkande. För Göran Greider är det inte kapitalet, marknaden eller individualismen som kommer att lösa samhällsproblemen. Det måste politiken göra och medborgarna själva, genom att organisera sig, debattera, kräva förändring.

– Övertygelsen har få källor inom mig. I botten finns en väldigt enkel sak som heter klasskänsla. Jag växte upp på sextiotalet i en på många sätt vanlig arbetarklassfamilj. Min pappa hade många olika jobb, som industriarbetare och lastbilschaufför. Mamma var hemmafru i perioder, men hon arbetade också som sömmerska på en konfektionsfabrik i Vingåker, där konfektionsindustrin var del av identiteten.

– Textilfabriken var det mörka hjärtat i Vingåker. Det var ganska dåliga förhållanden där, typisk tillverkningsindustri med mycket kvinnlig arbetskraft. På sommaren kunde det bli så varmt att brandkåren fick komma och spola vatten på taket till exempel, och lönerna var dåliga. Så att växa upp betydde för mig att självklart veta att det finns många människor som har problem med att få pengarna att räcka till det nödvändigaste, att det finns brist och orättvisa. Och min politiska hållning är en förlängning av den sociala värld jag växte upp i.

Idag lever och arbetar Göran Greider i två av samhällets mest sekulariserade utposter: dels media och dels den vänster-

rörelse som alltid varit misstänksam mot kyrkan eftersom den många gånger motarbetat frigörelse och social rättvisa. Han kommer heller inte från en familj där man talat om Gud eller gått i kyrkan.

– Man brukar ju säga att det finns tre sätt att förhålla sig till det här med gudstro; att vara troende, agnostiker eller ateist. Men jag har alltid tyckt att man borde ha en fjärde kategori för dem som överhuvudtaget aldrig mött frågan. Det är en stor grupp, särskilt i Sverige. Under min uppväxt var tro en sådan icke-fråga. Det var helt enkelt inget som vi upplevde hade med våra liv att göra. Och idag är jag faktiskt glad för det. Att inte från början ha socialiserats in i religiösa dogmer, föreställningar och traditioner har gjort mig fri att söka själv. Jag har kunnat ha ett öppet förhållningssätt och bilda mig en egen uppfattning om andlighet och tro. Jag har kunnat välja det som inspirerar och ger liv, och välja bort det som är dött. Det är en enorm gåva.

På senare år har Göran Greider både läst mycket om kristen tro och andlighet och skrivit en hel del med utgångspunkt

En ny värld

”Jag tror att religiositet är en naturlig del av att vara människa. Att det är något som finns nedlagt i oss alla. När man skalat bort allting annat, allt det relativa och triviala, så ligger där längst ned på botten i oss något existentiellt och andligt och glimmar.”

från sin egen relation till berättelser och gestalter ur den kristna traditionen, framför allt Jesus själv. Men när han läser dikter som han skrev redan som tonåring så märker han att ord som Gud och Kristus fanns med från allra första början.

– Jag tror att religiositet är en naturlig del av att vara människa. Att det är något som finns nedlagt i oss alla. När man skalat bort allting annat, allt det relativa och triviala, så ligger där längst ned på botten i oss något existentiellt och andligt och glimmar. Det blir särskilt tydligt i stunder av förtvivlan. När allt annat tagits från en kan människor ändå ana någon sorts närvaro i mörkret. Att andlighet är en naturlig del av oss kanske beror på den känsla för gemenskap som är grundläggande för det mänskliga. Vi längtar efter och söker något som är större än oss själva.

En dag för några år sedan, under en period när Göran Greider upplevde en personlig kris, men också genomlevde vad han på grund av stämningarna i världen efter elfte september kallar ”depression på politiska grunder”, såg han när han tittade upp från köksbordet hemma i Årsta helt tydligt Kristusgestalten stå i dörröppningen till arbetsrummet. Upplevelsen bar med sig en känsla av genomgripande värme som fanns kvar länge efteråt, säger Göran Greider. Den rymde också en för honom ny förtröstan om att det i varje situation, hur mörk den än kan te sig, finns ljus, och att

man alltid kan nå det ljuset. Han tänker på upplevelsen som en händelse i psyket inte som något mystiskt eller transcendent. För honom är det mänskliga psyket tillräckligt gåtfullt, fascinerande och mirakulöst. Han behöver inga metafysiska förklaringsmodeller. Men varför tror Göran Greider att det var just Jesus han såg?

– Jag tror att Jesusgestalten, precis som många andra gestalter i andra religioner, är en sorts kristallisationspunkt för det bästa av människans föreställningar. Det är vi människor som skapat Jesus i någon mening, när vi ser honom framför oss som den förlåtande, den förstående. Jag tror att vi projicerat in i hans gestalt allt det bästa i oss själva. Och det är därför han överlever och är så seg i sin överlevnad.

– För mig har också hela den västerländska traditionen av jämlikhetstänkande sina rötter i denna gestalt. En människa som vandrar omkring och ställer saker på huvudet och utstrålar något slags tillit som aldrig brister. En person som alltid i alla lägen solidariserar sig med den svagaste. På botten av den groteska romerska världen står Jesus och samtalar med fiskare, hantverkare, horor, alla som lever i samhällets underkant. Palestina på Jesu tid var ett fullständigt orubbligt samhälle. De fattiga hade ingenting att sätta emot övermakten, ingenting, utom just detta – en sorts djupt liggande övertygelse, som Jesus förmedlar, att vad som än händer så kan ingen rubba

mig i detta som jag innerst inne tror. Och under den senaste tiden när de politiska idéer som jag själv tror på har ifrågasatts så hårt överallt, till och med krossats, så tycker jag att Jesus är en sådan gestalt där tilliten till människan blir kvar hela tiden. Det tycker jag är häpnadsväckande.

För Göran Greider har den stora utmaningen varit att förena sin religiösa erfarenhet med den sekulariserade världsbild och det upplysningsfilosofiska arv som ligger till grund för vår demokrati och som är oerhört viktiga för honom. Inte på några villkor, betonar han, vill han se politiken hämta argument från trons område eller från uppenbarade källor utanför historien. Det kan bara sluta med trons förtyck. Men, påpekar han, vi har vant oss vid att se en motsättning mellan sekularisering och religion, att tänka att det sekulariserade samhället nödvändigtvis betyder religionens avskaffande eller åtminstone marginalisering. Men idag är det kanske tvärtom så att sekulariseringen är en förutsättning för tron.

– De flesta av oss tycker att det är bra att kyrkans makt har minskat. Det är helt enkelt fel att den ska ha makt över våra tankar, över våra liv. Men det betyder inte att religiositeten har lämnat oss. Jag funderar **allt mer** på om inte sekulariseringen i själva verket framför allt inneburit ett religionsskifte, ett skifte från en traditionell auktoritär kristendom till en

Namn: Göran Greider
Född: I Vingåker
12 december 1959.
Bakgrund: Författare,
journalist och före detta
dansbandsmusiker. Sedan
1999 chefredaktör för
tidningen Dala-Demokraten.
Har medverkat i radio-
programmet Spanarna och
deltar ofta i panelen i
Godmorgon världen.
Utmärkelser: Tilldelades
Stig Sjödinpriset år 1997.
Veckans Affärer har utsett
Greider till en av landets tio
starkaste opinionsbildare.

mer öppen religiositet. Och jag skulle tro att en majoritet av befolkningen i ett land som Sverige, Norge eller Danmark lever i denna nya icke-auktoritära religiositet.

– Men den är ännu bara vid sin startpunkt. Det är en religiositet utan doktriner men med upplevelser, och här och var med personliga uttalanden av människor som omfattar den. Den nya religiositeten har inget namn, men finns där ändå. Och den är helt öppen. Den har inga institutioner. Inga mästare. Men den finns i ett sångfragment av Ulf Lundell eller i en oceanisk känsla hos Göran Sonnevi eller så. Och det kan väldigt många känna igen, tror jag, kanske oftast utan att en gång kalla det för religion.

– I själva verket verkar det som om den mystiska erfarenhet som förut bars fram och formulerades av ett fåtal, av en Mäster Eckhardt eller Rumi, av en intellektuell och andlig elit, nu har blivit en erfarenhet som delas av väldigt många, helt vanliga människor. Att det vi upplever är en sorts mystisk massrörelse.

– Och jag funderar på om detta inte beror just på sekulariseringen, på att tillräckligt många människor har vuxit upp fria från en dogmatisk och auktoritär religiositet. Tillräckligt många människor har fått vara i fred att bilda sig sin egen uppfattning, tänka kring sina egna liv, göra sina egna andliga erfarenheter.

– Och vad vi idag ser från den gamla religionen är en rad backlash-reaktioner på denna utveckling, både i form av islamism i den muslimska världen, till exempel, och i den kristna högern i USA. Det är den gamla religionens sista upplammande försök att hålla ställningarna. Och det är dömt att misslyckas, tror jag. Om kyrkorna och de religiösa institutionerna ska överleva tror jag tvärtom att de måste öppna sig mot denna öppna, mystiska, icke-dogmatiska erfarenhet, som så många människor gör idag.

Välkommen

KREATIVA KURSER

Keramik

Barn/ungdom 8-14 år.
Start: tisdag 2/9
16.30-18.00, 12 gånger.
Plats: Församlingsgården.
Avgift: 550 kr inkl. material.

Vuxen-och barngrupp
Start: torsdag 4 september.
18.30-20.30, 12 gånger.
Plats: Församlingsgården.
Avgift: vuxen 875 kr,
barn 550 kr inklusive material.
Ledare: Berna Lindahl.

Ikonmålning

Start: onsdag 24 september
18.00-21.00, 10 gånger.
Ledare: Pyret Sellberg.
Plats: Sätträängskyrkan.
Avgift: 1000 kr inkl. material.

Anmälan till samtliga
kreativa kurser: Rut Niska
Säfström, 08-568 957 36.

BARN

Kyrkans förskola, 1-5 år

I våra hemtrevliga lokaler med fina lekplatser erbjuder vi förskola där musiklek och uteliv är en del av vår profil. Kristen tro finns med på ett naturligt sätt och varje förskola har "sin" präst och musiker som utifrån barnens perspektiv och villkor för samtal om livets viktiga frågor. Heldagsomsorg i Djursholms församlingsgård, Enebykyrkan och Petruskyrkan. Maxtaxa.
För ytterligare information är du välkommen att ringa förskolechef Elisabeth Klang Mattsson, 08-568 957 16, 070-461 59 44.

Öppen förskola Djursholms församlingsgård

Ålder: 0-3 år.
Onsdagar kl 12.30-15.00,
start 10/9.

Öppen förskola Petruskyrkan

Ålder: 0-3 år.
Tisdagar kl 9.30-12.00, start 9/9.
Ansvarig: Ann-Sofi Silander,
073-984 39 75.

Meditation och musiklek för barn på Andrum

Öppen förskola 0-1 år
Plats: Andrum,
Mörby Centrum, plan 5.
Start: 11/9.
Torsdagar: 11.00-14.00.
Här kan du amma ditt barn och träffa andra nyblivna föräldrar. Ta gärna med din egen lunch, fika finns att köpa.
Ansvarig: Ann-Sofi Silander,
073-984 39 75.
Lisa A Runeborg, präst,
08-568 957 42.

Avslappning/meditation med din baby på Andrum

Ålder: 0-1 år.
Plats: Andrum,
Mörby Centrum, plan 5.
Start: 11/9.
Tid: Torsdagar 13.00-13.30.
Genom musik, och meditation skapar vi ett lugnt rum.
Ledare: Lisa Axelsson Runeborg
Avgift: 200 kr/termin.
Lisa A Runeborg, präst,
08-568 957 42.

Vi rör oss till musik och sjunger på Andrum

Ålder: 1,5-3 år.
Plats: Andrum,
Mörby Centrum, plan 5.

Tid: Torsdagar 14.30-15.00.
Kontakt: Ann-Sofi Silander,
0739-84 39 75.
Kostnad: 200 kr/termin.

Klapp och klang, 3-4 år

Danderyds församlingsgård,
Fredag 15.15-15.50.
Ansvarig: Erna Scherwin,
08-568 957 06, 070-209 48 24.

Vardagsgudstjänt Djursholms församlingsgård

Torsdagar 18/9 och 23/10, 9.30.

Vardagsgudstjänster Petruskyrkan

Torsdagar 25/9, 23/10, 27/11
och 18/12, 9.30.
Präst: Lisa Axelsson-Runeborg.

Gudstjänst för stora och små

Tid: kl 10.00, söndagar 14/9,
19/10 och 14/12.
Präst: Lisa Axelsson-Runeborg

Söndagskola i Enebyberg

Söndagar 11.00.
Start i september i Enebykyrkan
Kontakt: 08-758 44 54.

Barnens adventsgudstjänst

27/11 9.30 i Djursholms kapell.
Präst Johanna Keck och vid
flygeln Ingrid von Heijne.

SCOUTING

Som scout lever man friluftsliv och lär sig allt från att göra upp eld och knyta knopar till att vara en god kamrat och ha kul tillsammans med sin patrull. Vi träffas i Enebykyrkan.
Anmälan 08-758 44 54,
073-511 33 22.
www.kyrkanienebyberg.se.
Nyingscout
Årskurs: 1-3.

Tid: Måndagar 18.00-19.00.
Start: 1/9.

Scout

Årskurs 4-6.
Tisdagar 18.30-20.00. Start 2/9.

UNGDOM

Konfirmation

Under konfirmationstiden får du fundera tillsammans med andra över livets stora frågor. Finns Gud? Vad är kärlek? Duger jag? Under 2008-2009 ser vi fram emot att träffa dig som är född 1994.
I år finns möjligheten att åka på konfirmationsläger till Skåne under sportlovet. Du kan också välja veckoläsningssgrupp som träffas på torsdagar 16.30-19.00 i Petruskyrkan. Start för båda vintergrupperna är den 21/9. Anmälan senast 8/9.

Gålölägret är ett integrerat läger för förståndshandikappade ungdomar och ungdomar som inte har ett handikapp, arrangerat av Stockholms stift.

Hämta mer information på www.svenskakyrkan.se/danderyd eller kontakta Lotta Gunnarsson, 08-568 957 43, lotta.gunnarsson@svenskakyrkan.se.

Svenska Kyrkans Unga

Petruskyrkan i Stocksund är mötesplatsen för unga i Danderyd efter konfirmationstiden. Svenska Kyrkans Unga träffas här varje torsdag utom under skollov. Vi inleder med ungdomsmässa kl 19.00.
Start: 11/9.
Kontakt: Jennie Wall,
08-568 957 19.

Mässa i klarspråk

Var med och skapa en ny musikmässa!
Tisdagar udda veckor i Petruskyrkan
18.00-21.00
Start: 9/9.
Kontakt och anmälan: johan.larsson@svenskakyrkan.se

TONÅR

Programkvällar för dig som är 13 år och uppåt.

Tid: Fredag 19.00 i Enebykyrkan
Start: 29/8.
Anmälan: 08-758 44 54.
www.kyrkanienebyberg.se

20+

Kvällar för dig över tjugo år.
Söndagar i Enebykyrkan.
Program se hemsidan.
www.kyrkanienebyberg.se

VUXNA

Föredrag

"Det goda samtalet", med Liselotte J Andersson, pastor, retreatledare och författare till boken "Det är mycket nu – om konsten att hålla ihop sitt liv". Servering.
Tisdag 7 oktober 14.00

Föredrag och bokförsäljning

Liselotte J Anderssons föreläser på temat "Det är mycket nu – om konsten att hålla ihop sitt liv" och signerar böcker i samarrangemang med Studieförbundet Bilda.
Tisdag 7 oktober 19.00.
Plats: Enebykyrkan.

Studiekväll i Enebykyrkan

Vi läser boken *Tillbaka till Jesus* av Runar Eldebo, lärare på Teologiska Högskolan.

Söndag 28 september 19.00.
Fredag 31 oktober 19.00.
Söndag 23 november 19.00.
Anmälan: 08-758 66 52.

En väg till återhämtning!

Hur hänger känsla och handling ihop?
Hur hanterar man ångest?
Vad ska man tänka på i relationen till familj och vänner?
Hur lindrar man smärta?
Samtalsgrupp för dig med stress och utmattningssyndrom och som vill komma vidare i livet.
Tid: Fredagar 13.00-15.00 med början 10 oktober, 8 gånger.
Plats: Andrum, Mörby centrum.
Kostnad: 500 kr
Diakon Gunnel Nyqvist,
08-568 957 02.

Sorgbearbetning

En samtalsgrupp för stöd i sorg som är öppen för alla, oberoende av livsåskådning.
Tisdagar med början 23/9 och därefter varannan vecka 13.30-15.30 i Danderyds församlingsgård.
Vi erbjuder även enskild sorgbearbetning. Gunnel Nyqvist, diakon, 08-568 957 02.

Livsberättelsegrupp

Vuxendialog är ett sätt att mötas, att få dela det som berör och ligger nära till livet. En tydlig struktur och metodik ger var och en utrymme att tala, lyssna och reflektera.
Start 25/9 i Andrum, Mörby Centrum.
Torsdagar ojämna veckor
Tid: 16.00-17.30.
totalt sex gånger.
Gruppen leds av utbildade

ledare Ann-Mari Andersson och Rut Niska Säfström. Ingen kursavgift.
Anmälan: Rut Niska Säfström, 08-568 957 36, rut.niska.safstrom@svenskakyrkan.se.

Drömmens verklighet

Denna drömgrupp arbetar utifrån Montaque Ullmans metod.
Start: 12 september i Församlingsgården.
Fredagar 13.00-15.00 ojämna veckor.
Ledare: Annika Bengtsson.
Kostnad: 200 kr.
Anmälan: Rut Niska Säfström, 08-568 957 36, rut.niska.safstrom@svenskakyrkan.se.

Qigong Mörby centrum

Träningsgrupp introduktion tre gånger.
Start: 15 september med början måndag 11.00-11.45 i Andrum, Mörby Centrum.
Ledare: Annika Bengtsson
Kostnad: 200 kr
Anmälan: Rut Niska Säfström 08-568 957 36 eller rut.niska.safstrom@svenskakyrkan.se.

Qigong Enebyberg

Start: 16 september 10.00, Enebykyrkan.
Kostnad: 100 kr.
Anmälan: 08-758 66 52.

Gymnastik i Danderyds församlingsgård

Måndagar 10.00-11.00.
Ledare: Britt Hellberg.
Start: 15/9.

Onsdagar 10.00-11.00
Ledare: Helene Tamm.

Start: 3/9.
Avgift: 150 kr.
Anmälan: Inessa Reijer.
08-568 957 21.

Kvinnodialog

Söker du efter ett sammanhang för utbyte av tankar om livet, tro och tvivel? Välkommen till vår grupp som träffas i Vagnslidret Sättraängskyrkan 10.00-12.00 lördagarna 30/8, 27/9, 25/10, 22/11, 20/12.
Kontakt: Lisbeth Cassemar, 08-755 86 88.

Lovsång och bönegrupp

Ett tillfälle då vi ber för vår församling, kyrka och omvärld.
Tisdagar 19.30, ojämna veckor, Vagnslidret Sättraängskyrkan 23/9-2/12. Lennart Rapp, 08-644 48 72.

Män emellan

Samtalsgrupp för män. En plats där man kan byta erfarenheter om livet och om sin tro.
Tid: 23/8, 13/9, 4/10, 25/10, 15/11 6/12, 10.00-12.00 i Gula rummet Sättra prästgård.
Johan Olsson, 08-753 37 76, 070-249 00 75.

Samtal i hönshuset

Kom med och sitt runt brasan. Vi träffas efter mässan 18.30 i det nyrenoverade hönshuset vid Sättraängs kyrkan, äter en smörgås och samtalar om livet.
18/9 Mindfulness
16/10 Hur får vi tillvaron att gå ihop?
13/11 Giraffspråket
Läs mer på sidan 3.

Gudstjänster, konserter mm

TRÄFFPUNKTER

Andrum

Öppen verksamhet med rum för stillhet, enskilda samtal, musiklyssning, lunchföredrag, handmassage m. m. i Mörby centrum, plan 5, hiss 4, 5, 6, 7. Öppnar 8/9 måndag-tisdag kl 12.00-16.00. Med andakt kl 12.00- ca 12.15. Kontakta Rut Niska Säfström, 08-568 957 36.

Afternoon tea

Föreläsningar, andakt och musik.
Onsdagar 14.00-15.30 i matsalen på Kevinge äldreboende.
Start 10/9.
Kontakta Rut Niska Säfström
08-568 957 36.

Tillsammans

Andakt, samvaro, program.
Dagarna 5/9, 18/9, 3/10, 17/10, 31/10, 14/11, 28/11 och 12/12 Enebykyrkan, Enebytorg
Tid: fredagar 12.00.
Kontakt: Inessa Reijer,
08-568 957 21.

Kom som du är!

Födelsedagsfesten den 14 oktober kl 13.00, Gästabudsalen, Danderyds församlingsgård (Klockargårdsvägen 2). För dig som under andra hälften av 2008 fyllt eller fyller 80, 85, 90, 95 år Anmälan växel 08-568 957 00. Det bjuds på andakt, buffé, program och en och annan överraskning. Ta med dig en vän eller anhörig.

Aupair meeting/mötesplats för barnflickor

Djursholms församlingsgård International group. A place

where you can get to know other aupairs, learn from each other, have a coffee and a laugh...

Marianne Wilöf will support you in discussions about aupairs' work situation.
Thursdays 7 pm. Contact: Marianne Wilöf, 070-529 69 22.
First meeting 18/9.

Livsglädje

Program, servering och andakt för daglediga. 9/9, 7/10 och 18/11 i Enebykyrkan 14.00.
Kontakt: Ragnar Karlsson,
08- 510 501 73.

KONserter

Onsdag 17 september 19.30

Enebykyrkan
Gudstjänst i vardagen.

Söndag 5 oktober 16.00

Sätraängskyrkan.
Solist, Anders Ölund, piano, orgel.

Söndag 12 oktober 16.00

Danderyds kyrka
Danderyds kyrkokör,
Rikard Karlsson och Ingibjörg Gudlaugsdottir, dirigenter.

Onsdag 15 oktober 19.30

Enebykyrkan
Gudstjänst i vardagen

Söndag 19 oktober 16.00

Petruskyrkan
Danderyds kyrkas vokalensemble,
Rikard Karlsson, dirigent

Söndag 26 oktober 16.00

Danderyds kyrka
Solist: Anders Ölund,
piano, orgel.

Söndag 2 november 16.00

Danderyds kyrka
KFUM:s kammarkör, Jerica Bukovec, dirigent.

Söndag 9 november 16.00

Danderyds kyrka
Requiem, Danderyds kyrkas kammarkör, Erna Scherwin, dirigent.

Onsdag 12 november 19.30

Enebykyrkan
Gudstjänst i vardagen.

Söndag 16 november 16.00

Danderyds kyrka
Danderyds kyrkas vokalensemble, Rikard Karlsson, dirigent.

SJUNG I KÖR

Enebykyrkan barnkör

Tisdagar 16.00-17.00.
Start: 2/9.Enebykyrkans kör.
Onsdagar 19.00.
Start: 27/8.
Anmälan: Urban Westerlund.
070-640 71 39.
www.kyrkanienebyberg.se

Läs mer om vår körverksamhet på www.svenskakyrkan.se/danderyd.

GUDSTJÄNSTER

Danderyds kyrka

Söndagar 11.00

Djursholms kapell

Söndagar 11.00

Enebykyrkan

Söndagar 11.00

Sätraängskyrkan

Torsdagar 18.30

Petruskyrkan

Ungdomsmässa
torsdagar 19.00

GUDSTJÄNSTER

annonseras i Stockholms
Stifts gudstjänstannons
i DN och SvD

PÅ FREDAGAR

www.svenskakyrkan.se/danderyd
Kyrkrösten 08-568 957 34

Temamässa

**kvinnliga präster 50 år
28 september 16.00**

i Danderyds kyrka, med anledning av jubileet "kvinnliga präster 50 år".

Nyfiken på Gud?

Vill du komma vidare? Har du tröttnat på att stå och stampa på samma fläck. Längtar du efter mer? Är det dags att ta din andliga resa vidare ett steg? Välkommen då till Andlig vägledning inspirerad av Ignatius av Loyola och ledd av Monika Regnfors Sjören.

Vi arbetar med konkreta övningar och olika metoder för att tillsammans med Gud se på våra liv och komma underfund med hur vår väg går vidare.

Kursen äger rum tordagskvällar varannan vecka med början den 9/9 i Sätraängskyrkan klockan 19.15 - 21.00.

Fortsättningskurs i Danderyds kyrka varannan tisdagskväll, start 16/9, 19.00-20.30.

För information och anmälan Ring 08-568 957 22 eller e-posta monika.regnfors.sjoren@svenskakyrkan.se.

FRIVILLIGARBETARE

Visst är det kul att göra något för andra!
Idag arbetar drygt 100-talet personer utan ekonomisk ersättning med olika uppgifter inom församlingen. Utan dem skulle det inte vara möjligt att ha ett så varierat, utåtriktat och engagerat arbete.

Är du intresserad av att bidra som till exempel statist/skådespelare i Skolkyrkans vandringar för barn, volontär inom Sjukhuskyrkan, marknadsförare eller kaffevärd? Du kan göra något vid ett fåtal tillfällen, engagera dig varje vecka eller under en längre period.

Som volontär deltar du i tre grundläggande informations- och utbildningstillfällen söndagarna 12/10, 26/10 och 9/11 13.00-15.00 (11.00-13.00 gudstjänst och lunch) vilket även erbjuds nuvarande frivilligarbetare som inte gått utbildningen.

Anmäl ditt intresse till församlingspedagog Rut Niska Säfström, 08-568 957 36 eller rut.niska.safstrom@svenskakyrkan.se under september.

Diakonins månad infaller i september, och handlar i år om psykisk skörhet. De flesta av oss drabbas någon gång av psykisk skörhet i någon form. Men vi besitter också alla en styrka som lyfts fram under diakonins månad. Diakonin i församlingen uppmärksammas särskilt i form av bland annat förböner och kollekter.

Diakonimässa med lunch och föredrag

Söndag den 14 september 11.00 i Enebykyrkan. Staffan Hellgren, Johanna Keck och församlingens diakoner.

Kyrklunch i caféet. Helena Lind, leg. psykolog, leg. psykoterapeut, talar över ämnet "Öm och tålig - om psykisk svaghet och styrka".

KONTAKTA OSS

Svenska kyrkan i Danderyd
Växel: 08-568 957 00
måndag, tisdag, torsdag
och fredag 9.00-12.00
Onsdag 13.00-15.00
Adress: Box 2021,
182 02 Danderyd
Fax: 08-568 957 28
www.svenskakyrkan.se/danderyd

Danderyds församlingsgård
Expedition, Klockargårdsv. 2
Gudstjänstinformation
08-568 957 34.

Kyrkogårdsförvaltning
Chef Per Laving,
08-568 957 40, 08-568 957 92.

Informatör
Camilla Belusa,
08-568 957 08.

Församlingspedagog
Rut Niska Säfström,
08-568 957 36.

Förskolechef
Elisabeth Klang Matsson,
08-568 957 16.

VÅRA KYRKOR

Altorps kapell, Ymervägen 55,
Djursholm, 08-755 44 86,
Danderyds kyrka, Angantyrsv.
Danderyd, 08-568 957 64.
Djurholms församlingsgård,
Bragev. 32 A, Djursholm
08-568 957 56.
Djursholms kapell, Danav. 9,
Djursholm 08-755 37 83.
Enebykyrkan, (samarbetskyrka)
Enebytorget, 08-758 66 52.
Petruskyrkan, Kyrkv. 27,
Stocksund, 08-568 957 64.
Sätraängskyrkan, Sjöbergsv.
Danderyd 08-568 957 64.
Sjukhuskyrkan,
Danderyds sjukhus.

Växel: 08-655 50 00
Exp: 08-655 67 79.

Kyrkoherde
Staffan Hellgren, 08-568 957 01,
070-625 13 15.

Präster
Lisa Axelsson Runeborg,
08-568 957 42, 073-637 99 46.
Fredrik Hesselgren,
08-568 957 17, 073-201 94 91.
Per Mellqvist (tjl), 08-568 957 15
070-749 22 00.
Johanna Keck, 076-821 11 71
Magnus Ludvigson,
08-568 957 23, 070-778 77 45.
Monika Regnfors Sjörén
08-568 957 22, 070-740 65 66
Jennie Wall, 08-568 95 719,
070-341 48 32.

Sjukhuspräster
Stefan Bendtz 08-655 51 94,
070-545 06 47.
Kjell Casserfelt, 08-655 67 46,
070-249 50 77.

Diakoner
Catharina Björnstedt,
08-568 957 29.
Gunnel Nyqvist, 08-568 957 02.
Inessa Rejer 08-568 957 21.

Bokning
Dop, vigsel och begravning:
Åsa Ekdahl 08-568 957 10
Samlingssalar Husmor Elisabeth
Wiklund (Danderyds förs.gård)
08-568 957 35, 070-221 11 10,
Husmor Lisbeth Spångberg.
(Djursholms förs. gård)
070-565 63 66.
Ingrid von Heijne
(Djursholms kapell)
070-676 37 83.

” Nu är ingen längre jude eller grek,
slav eller fri, man eller kvinna.

Alla är ni ett i Kristus. ”

NYA TESTAMENTET GALATERBREVET 3:28